

Մուսախանը, Տերխանաթի վե ին-
կիլ էրառան գոմիթէն թէպէտ վե
իրաւ օրունան 468 լիւր իւն շիւտի գո-
միթէն թէճէմիւ իթտիրտիլի իւա-
նէ 440 է լիւրաւ ապիւղ օրունա տուր :

— Պա իրաւաթի սէնիւնէ, Էսփի շե-
հիր գաղաթը չիֆթ ճի թագըրնըն
միւհթ ճիւնիսն 13 պին քիւն զաթիւն
թէվիլ զլընտըր իշիւթիւիլ տուր :

— Կէշէնտէ գանշէլէրաւս խապիւր
վերէրէք մէմուր ալմառան զալաթա-
տա միւսթէճիլի Բուսիալը օլան պիւր
գանշէլի պառմը օլան Պէյօղլու զապ-
թիւն պին պաշար, մէմուրիսն ինտէն
աղլ իւն, իւրի պ հապսէ հիւրմ օլուն-
մուշ տուր :

— Լիվիլէրի ազլամ վուղու պուլան
ֆուրթաւստա Մարմարա տէնիլիւն,
տէ վէ Պէշիկիւն ճիւլարնտա պիւր գաշ
չէքիւրմէ վէ սայիւր սէֆիւնէ զարդ օլ-
մուշ տուր :

— Նէֆիս Տիւրպէթիւրտէ չիւնք իւ-
լէթի չօղալը, իւրի պինտէն զիւրաթ
սիւպիւնըն պու երիւղտէն թէվիլ օլ-
տուղու, մահէլի հալաթիսթ ընտան
տուր :

— Այիսթէֆանօստա քեպին պիւր
խանէտէ խըմմէթ ճիւլիւր իթ մէքտէ
պուլունան պիւր բուժ գըղըն, մէքըրիւր
խանէտէն 300 լիւրալը գաւաթ միւ-
ճէվէրաթ ալը պիւրաթ իթիսիլիսն
կաղմը իւրիւր, Մէմուրաթա նէքարէն,
պուլունան իւշ տէօրթ իւն Էվիլէ մէք-
ղու, Արնալուտ քէյիւնտէ տէր-
տէսթ օլունմուշ տուր :

— Տերխանաթի լիմանընտա լէնիւ-
րէնտալ օլան Աթէրիտ նամ պիւր ին-
կիլիլ ի խճար վարօրունան գաւաթ-
նը կէշէն սալը կիճէսի սանտալ իւն Պէ-
շիկիւնտա վարօրը մէքըրիւր կիլի-
մէք իւղըն իւրէն, չիտտէթիւն Էսէն
լուտա միւսթիւթ ի իւն զարդ օլունա
տէրէճէսիւն կէմիւ վէ աղընտը իւն,
օ ճիւլարտա լէնիւրէնտալ պուլունան
գաւաթը սէֆիւնէ ճիւլ հիւսնաւստա

Երաւաթը լարնտան, ֆէրեաթ ի-
տիւ, սէֆիւնէ ճիւլ հիւսնաւստան իւ-
տա իւթէմիլ օլունալարնտան մէք-
ըրիւր սէֆիւնէսիւն գաւաթնը թարա-
ֆընտան տէրհալ սանտալ ինտիրիւլ,
մէքղուժար եօգարը ալընմը վէ օ կի-
ճէ օրաւա քէնտիլէրիւն պիւր չօգ իւ-
րամ վէ հիւրմէ իտիլէրէք, սապահ-
լանըն վարօրունան կէօնտէրիւլի տուր :

— Մարսիլա ըստախանէսի միւսթի-
լի պու քէրէ ուֆըրը չընալտէ պիւր
գուլուգըն ելտըր կէօրմիւշ տուր :
Մէքըրիւր ելտըր չիւտի հէր նէ գա-
տար սիւրալիւն իւն կէօրիւմէքտէ ի-
սէ տէ, պիւր իւրի հաֆթաւս գաւաթ
կէօղ իւն տաթի կէօրիւմէպիւնէք ի-
միւշ :

— Կէշէն հաֆթա իւսթիւստա պիւր
Բուժ պաղչէպան իւն Հասան աղա նա-
մընտա պիւր միւսթիւստա ֆիւճէթէն
վէֆաթ իթ միւշէր տուր :

— Պուստան իւշ մահ մուգաթտէմ խը-
վաթըն պիւրի, Էսթալմ օնմընտա
պիւր պաղչէպանը թապանճա իւն վու-
րուպ ֆիւրաթ իթ միւշ, վէ հէր նէ գա-
տար բօլիս թարաֆընտան ալանմը
իւրի իսէ տէ, Էլէ կէշիլիւմէմիւշ իտի-
Պու քէրէ, մէքղուժար իթ միւշ, Գար-
թալ ճիւլարնտա թուղա նամ մա-
հէլտէ կիւլէնմիւշ օլունալար պիւր մա-
ղաթ տէրունիստէ բօլիս մարիֆէթի
իւն ալը ու կիւրիֆթ օլունմուշ տուր :

— Կէշէն հաֆթա, տէրունիստէ իւշ
թապիֆէ պուլունան պիւր չէքիւրմէ Ա-
տալար Էօնիւնտէ զարդ օլունա, թա-
լիֆէլէրտէն իւրիս գուրթուլունա իսէ
տէ, պիւրի պօղընմուշ տուր :

— Գաթիլ մանիւրի զարդ թաղնտա օ-
ղունտալունա կէօրէ, կէշէնտէ Պո-
լուտա պիւր հարիգ վուղու պուլունա,
Կանընըն զուհուր իթ միւրի խանէսիսն
սահիլի իւն ուֆաթ պիւր գըղըն ալէ-
չին իշիւտէ կանմըլար տուր :

— Լիվիլիսի կիւն Պէյօղլունտա
թարալար պաղչէպան վաթը պիւր խանէսի

սահիլիսի սուֆրատա իւրէն խըրօղ
կիւրիպ պիւր չօգ Էլէն չալմըլար տուր :

ԱՆՍՈՒՄԻ ԳԵՐԻԼԵՐ

Իւսանէ գօմիթէսի, կէշէն սալը կիւ-
նիւ ինկիլիլէրա գօնալար թուլունտա
թէճէմիւ իտիւլ, մուսթիւստա պիւր
թագըմ իսանէ տահա ճէմ իտիլիլ օլ-
տուղու պիւրիւթիւրտէն սօնրա, թա-
լաւ վէ Մարմարա պուլունան բը-
րօթէսթիսն բարապարնըն վէ սայիւր
քիւմէնէլէրիւն, զըթլը օլան մահէլէ-
րին աշիւլիսն տայիւր եաղմը օլունալ-
արը մէքթուլար գըրաթ օլունալար,
մահէլի գօմիթէսի իւրիս հաճի Ստե-
փան Էֆէնիսի Զիթ ճէնա մարիֆէթի
իւն թագըմ օլունմալ իւղըն տէրհալ
Մարմարա 550 առէտ լիւրայի օմա-
նի կէօնտէրիւմէսիսն գաւաթ վէրիւմիւշ
տուր :

Մէքըրիւր գօմիթէտէ օղունան մէք-
թուլարտան պաղչէպանըն սուրէ-
թի, Լէվիլիլ Հէրըլտա կէօրիւմիւշ
օլունալունտան, թէրէճէմէսիսն զիւրաթ
պէսան իտէրիւր :

Թալաւ Բահիլի թարաֆընտան, ա-
լաֆրանիս գէկտեմիւր 5 թարիլի իւն
կէօնտէրիւմէ մէքթուլ տուր :

Կէշէն հաֆթա, չէհիլիւլիւն էն զի-
ւաթէն իթ իմաւա շանան իւշ նէֆէր
թիւճալարնտան պիւրիսիւնտէն պա-
թահիւր պիւրիւր շահատէթնամէ իսթէ-
հէրէք, իսանէ թալէպիւնտէ պուլու-
նանտա տաթմ պաղչէն 20 չէր բարա
թագըմ իւրիսիւր, Պու սուրէթլէ,
Կալընը պուլունա 1400 զաւ եաղըն
բարա թէվիլ իթ տիւր, Արճէ տաղը-
թըմալտա օլունալար հալաթիսի Էօթէ
պէրի կանըլարըն ճիւլէթլէ, հէր թա-
լաֆտան պիւր թագըմ իւրիւնի, Բուժ
վէ Միւսթիւստա կէլէէն պաղչէպան
Շու սօն կիւնիւրտէ ֆա ը ու սէֆա-
թի իսն տէրէճէիս նիսանէտէ պուլուն-
տուղունա տուեալաթ թէճաճիւր իթ-

տիւր, պաղը խուսուլարտա, պիւրի
ալաթիւր չօղ օլունալիւրէր, ֆաղաթ,
չէհիլիւրտէ տալան պիւրաթիւսանըն
ճիւլիւսի տէ սօն տէրէճէտէ սէֆիւ ի-
տիւր :

Պուլարտան Էքսէրիսի, խանէլէրիւն-
տէ մէվճուտ օլան Էյեալարնըն, Եա-
թալարնտա վարնճաւա գաւաթաթ-
մըլար տուր : Պիւր չօղ տուր գաւաթլար
պէրապէրիւնտէ չօնալարը օլունա-
ղու հալտէ, կէօղլէրիւնտէն եալար
տէքէրէք իսանէ իսթէմէքտէ իտի-
լէր : Պու պիւրաթիւսանտան չօղու պիւր
պիւր չօղ կիւնտէն պէրու էթ մէք Եէ-
մէմիւշէր իտի Պուլարա, Էթ մէք
Եէմէտիւրտէ, Եա նէ Եէտիւրտէ տէյի
սիւալ իթ տիւրիւրտէ, հալուն Եէտիւր
ճէվալըն վէրտիլէր : Ֆաղաթ իշին
էն ֆէնա Եէրի շուրաթը տուր քի սէ-
ֆիւլիսիս պու պալանիլըն օլունա, ի-
լէրուսի տահա ֆէնա օլունալար տուր :
Շէյլէ քի զըլ մէվիսի եաղալարաթ-
տա օլունալար հալտէ, նէ ունումալ
վար վէ նէ տէ էթ վէ եաղալար օ-
տուն վէ քէօմիւրիւրտէ, Պիւր ալաթլար
էթ մէք բարապարնըն զաղանմաթ մու-
հալ զաղալիւնտէն տիւր, վէ նաղը քի
տէտիւր, չօնալարա էթ մէք վիւրմէք
իւլիս, հէր նէ քի սաթլարալիւր իսէ
սաթլարնըն տուր : Իսթիւր պալիւր հա-
ղիւրաթէն տէհէթամիւր տիւր : Պու
կիւն Գալսէրիէ մէքիսի աղալարնտան
պիւրիսիւնտէն իշիւթ տիւրիւմէ կէօրէ, հիւ-
քիւմէթ, ֆաղըլարա մուսթիւստա ի-
տէճէք իսթիւր : Ֆաղըլարըն տէօրթ գը-
մա թագըմ իտիւր, պիւրիսի վէ իւրիւ-
նի գըմա բարա իւն ուն սաթլարալար,
Իւլիւնիւր գըմա Էօտիւն վիւրիւրտէ,
տէօրալիւնիւր գըմալուն օլունալար տա
պաթիւստա ուն վիւրիւմէք տիւր : Ֆա-
ղաթ, հէնալ չիտտիւն տէլիսն հիւ-
պիւր իւլիւնէ Իսանէ օլունալար :

Շուսու տաթի իշիւթ տիւր քի Թարա-
տալի Էթմէի Էթտէ, միւ հիւսնիսն
թէվիլ օլունալար իւղըն 1600 պաթ-

Գաւաթիւրտէն Էթտէ : Էթթիւրտէն ի-
թիւրտէն Էթտէ Էթտէն

(Էթթ-Մարթիւնի Մարթ գաւաթիւրտէն իւն
անտէն զըրէն)

Գըլու Ա.
ՀԵՏԱԶՈՏՈՒԹԻՒՆ ԿԱՐՈՂՈՒԹԵԱՆ ՀՈԳԻՈՅ
(Շար. և վերջ տես թիւ 2691)

Գիտնէք մեր մաթի և խըրհոլ
երիտաթաթը իւրիւնը. նա ալ մի մի-
այն երկու գաղաթիւրտէ գըրաւաթ է,
աղաթաթիւն և բարօրութիւն, զոր
իւր կը քընն պիւրաթ կը թագըմանէն,
անսանճութիւն, կարողութիւն, հա-
րաւութիւն :

Ի՞նչքա՞ն անկէ վար խառնաղանճին
մէջ. զայն ալ մի նպատակով միայն
զբաղեալ պիտի գտնէք, տղիւր, մի-
այն մի մտածութեամբ, այն է հարը-
տանալ :

Ուստի և հոգւոյն մի նշանը չիւր
մեր բարը գործոյ մէջ, և ճշմարտա-
թիւնը ի բայ կը սրանայ ի մէջ, որով-
հետեւ ամեն ճշմարտութիւն հոգիւն
կը բղիւն :

Անտարակոյ իմ գէմն պիտի հանն
մի քանի զեւրոյ այն մարդոյ օրինակը
որքա՞ն առաքիւնութեան համար կ'ապրին
տալաւն : Բայց հարկ կը լինէր հա-
ւատալ թէ ալ մեռած է մարդկային
ցեղն, եթէ առանձնաշնորհալ հոգի-
ներ չիտաւաթիւն մերթ ընդ մերթ,
մայրերու շնորհիւ, մեր տիւրը գա-
տալարալութեանց աղընտընէն Ո՛ր

Եթէ բացառութիւնքն են զորս կ'ու-
րանաւ, այլ ընդհանուր մարմինն է
զոր կ'ոգրաւ : Ներկային վրայ կը յա-
ւաքեն անցեալին յիշատակովն և ապա-
գային երկիւղին : Միթէ այնքան ծե-
րայն՝ երբ սր մեր հարց հեծեմանքն
մուրաբէ ըլլամք : Յիտուն տարի յա-
ռալ վարժոյք Բարիլի մէջ գուրս
Ժայթքեցին աղաթաթիւնտէ սերունդ-
մի. քան և հինգ տարի յառաջ, Լի-
կէնք Պրաթարթի ձեռքն զինուոր-
նիւր սերունդ մի յանձնեցին. քիւ
եաթը յառաւանք միաբանեալ սե-
րունդ մի ըլլա հանել ուղեցին : Երօն-
քը տանտէրք կը պալատէր, ամենու-
րեք մարդկային հոգւոյն յարգն ան-
ճանօթ և բարոյական զգացումն հեղ-
ձուցեալ էր : Կարմիր գլուխին, հա-
մաղդեալուն և կղերական պճղաւորին
ներքեւ, Գաղիոյ մէջ միւսնայն փառա-
սիրութիւնք երեւցան : Դահիճներ,
գիւցաղուններ և կեղծաւորներ ունե-
ցանք. քան զայն լաւագոյն ինչ ար-
տուրդը կարէին մեր գաւաթիւրտէ-
թիւն մը յանձնաւաթ է զարդայնելու
և անասուն մը կը թէրտէ, անկէ մարդ
մը չուրտէր :

Նախիւր միւր քանիւր ըրին՝ կոտու-
րեւալէն հալաւալ ճալուր մը հե-
տե կըլլ : Իմացականութիւնը կը մեղ-
նէին և հոգւոյն մէջ կամ երկու կա-
րողութիւնք կը զարդայնէին, կաղ-
մըլով պալատն իւրեան, Սպարտան և
Հուսթի հոյրենեայ սիւրջն ստորակոր-

դեալ առաքիւնութեան սիրով :

Հոգին միանգամ զարթոցեալ
այս երկու զօրութեանց առջև, ա'լ ա-
մեն մարդկային կըքերն նմա ծառայել
կուգային, և այդ կոտաւալարութիւնք
գիւցաղունական եղան, որովհետեւ իւր-
եանց սիւրբութեան անմահ էր :

Ո՛րն է այն սիւրբութեան՝ որ մեր ար-
դի օրէնագրութիւնքն կը վարէ :

Մեր մեր հարստութիւնն և հաճոյ-
քը մեր մեծութիւնքն իւրեք ձեռք
մեր իմացականութիւնքն կը ընդունիմք,
մարդն՝ իւր գաւաթիւրտէն իւրեքն
խաբեալ՝ տալաւն երջանկութիւն կը
ինչքէն ի նմանէ, իւրութիւն բարոյա-
կան էալի մը երջանկութիւն կը
նար յառաջ գալ այնպիսի կարողու-
թիւններէ՝ որ անասնոյ ալ բաժինն են,
ինչպէս իւրն :

Ամեն գըլու իւրն, ամեն երանու-
թիւն հոգիւն կուգան, ճշմարտութիւն
լուստուր, որում եթէ ուշ գըրուի գա-
տալարալութեան գործոյն մէջ, նոր
թուական մը կը բանայ քաղաքակիրթ
աշխարհին : Բայց այս հոգին, որոյ
գաւաթիւրտէն իւրն այնքան կարեւոր
է, ինքն ինչ է, ո՛րք են իւր կարողու-
թեան ապացոյցքն, իւր զեւրոյալուն-
թեան, իւր անմահութեան նշաններն
ինչպէս կարելի է զայն ճանաչել երկ-
րային կրիւ և նիւթոյ սովորութեանց
մէջ : Մարմնայն պիտոյք գոհացնելու
հարկը բնականաբար մեր ուշը դէպի
արտաքին իրեր կը դարձնէ և բնու-

թեան բովանդակ տեսին մեզ յայնա
կը կաշխարհէ : Բայց երբ զգացական
աշխարհը թողլով, փորձ փորձենք ներ-
քին աշխարհին մէջ խորատու ճիւղ
մեր հոգին փնտռելու համար, ինչ
քառս անկերպարան և ինչպիսիւն զգե-
րկայն նկատողութիւնք միայն կարեն
մեր տիւր աշխարհ վարժեցնել այն տեա-
կան, այն տալան ամեն ինչ կըմերկանայ
քաղաքիւրթ կը խորատուեալ այն կապերն
որք զմեզ կաշխարհում կը պահեն այն
միջին քաղաքիւրթ մէջ՝ ուր ո՛չ այլ ինչ
կը տեսնուի՝ այլ իւրայն տալան միայն,
և մեր զմեզ երկիւր ներքեւ կը գը-
նենք լո սոյ գիւնայն : Պաշտոնի երա-
ղը կ'իրականանայ :

Ուրեմն հոգւոյն կարողութեանց
խաղաղութեան և գաւաթիւրտէ-
թեան կը նուիրենք զայն գործն : Կա-
րեւորութիւնն անհուն է, կամ մանա-
ւանդ մարդկութեան միակ կարեւոր
խնդրելին այն է՝ կարեւոր է արքայից
իրենց գահուն վրայ, ինչպէս և գոր-
ծաւորայն իրենց աշխատութեան մէջ :
Կանանց համար կարեւոր մանկանց
բախտն է :

Ժողովրդոյ համար հայրենեայ բաղ-
դըն է :

Եւ աշխարհի համար մարդկային
աղղին բախտն է :

Թարգմանեայ
Խոսէի Գալիսեան
Աշակիւրտէսի
Աղաթիւն Վարժարանի

